Cotizo DRAIA
HIENELE

I se spunea Omul care râde... Sau Hiena. Bineînţeles, nu în conversaţiile deschise. Ar fi fost periculos. Agenţii Seriozităţii vegheau peste tot şi de multe ori interpretaseră tendenţios însăşi denumirea activităţii prohibite.
Interzicerea stării de haz data din timpuri străvechi. Nici cei mai vârstnici dintre Cetăţeni nu-şi mai aminteau dacă fuseseră sau nu martori la proclamarea Legii 62. Era o lege bună, fără îndoială. Datorită ei, Lumea A-314 devenise principala producătoare de lucruri serioase.
Ar fi putut fi o zi frumoasă, aprecie Atlan privind cerul. Cei doi sori îşi filtrau lumina prin ecranul de interferenţă, răspândind peste clădiri şi străzi un cenuşiu monoton şi deprimant. Atlan răsuflă adânc, cuprins de mândrie profesională; era specialistul cel mai priceput în reglajul ecranului. O clipă se lăsă purtat de satisfacţie, apoi tresări îngrozit când îşi dădu seama că e gata să zâmbească. Se încruntă, rigidizându-şi faţa, sperând ca uşoara ridicare a colţurilor buzelor să nu fi fost vizibilă prea mult timp. Începu să fluiere acordurile unui marş funebru la modă şi se îndreptă agale spre metrou.
Clădirile cubice, gri, monotone, cu ferestre pătrate, cu gratii şi geamuri negre, anti - reflectorizante, îi dădeau impresia că se plimbă printre capete de uriaşi orbi. Străzile erau înguste, umede şi întunecoase, ca galeriile unei închisori medievale. Semnul M, agăţat de un stâlp în dreapta pasajului, se înroşise de rugină. Pe lângă el, din hruba ceţoasă a metroului ieşeau oameni foarte serioşi, ca întotdeauna. Era frig. Toţi purtau lodene gri, din stofă grosolană. Atlan se zgribuli în pardesiul său bleumarin – el era fizician, avea dreptul la încă o culoare sobră. Ar fi vrut să aleagă negrul, pur şi simplu pentru că îi plăcea culoarea. Sau non - culoarea. Soţia sa, o doamnă respectabilă şi foarte serioasă, s-ar fi bucurat în modul acela solemn prevăzut de lege. Tana însă se împotrivise. „Mai bine albastru...", sugerase ea resemnată. „Numai să nu arăţi ca un cioclu". „Cioclu?" se mirase el. Era un termen vechi, pe care atunci n-avea încă de unde să-l ştie. Asta fusese înainte de a deveni un membru al Cercului.
Peroanele metroului erau murdare, străjuite de pereţi igrasiosi, ca o galerie de picturi rupestre dezgustătoare. Lumina slabă amplifica aspectul dezolant. In aer plutea un iz greu de mucegăială, amestecat cu mirosul uleiului scurs în pete printre traverse.
„Urinatul interzis", citi fără să vrea Atlan pe o tăbliţă. Cineva scrijelise dedesubt „lumea întreagă e un loc de urinat". Agenţii se chinuiseră să şteargă gluma infamă, dar urmele rămăseseră încă lizibile. Atlan se cutremură. Dacă cel ce scrisese fusese prins, probabil acum era deja mort. Şi nici măcar nu era sigur că fusese o glumă...
Metroul sosi, scârţâind insuportabil. Constată imediat că era unicul călător care urcase din acea staţie. Înăuntru, în vagon, două bătrâne „şpriţate" – se chinui să nu zâmbească pentru a doua oară – îşi afişau chipurile mutilate prin deschiderile ovale ale baticurilor. „Şpriţate", era un termen al Cercului. „Fixarea mimicilor labile" era sinonimul oficial. Se făcea cu acid sulfuric concentrat în cazul persoanelor suferinde de tendinţă congenitală la râs; uneori condamnata orbea şi atunci era recrutată pentru Institut.
Tana îl aştepta în faţa unui magazin. O siluetă cafenie; se tunsese scurt şi purta o bască de aceeaşi culoare. Îl salută sec, apoi porniră cu paşi solemni pe trotuar. Femeile cu care se intersectau o priveau cu invidie. Tana era psiholog. Avea dreptul la bască. Pentru celelalte singura modă permisă era baticul gri şi pardesiul de aceeaşi culoare, lung până la călcâie.
„Bună reglarea de astăzi a ecranului", începu ea pe un ton neutru. „Destul de bună", se declară el de acord. „Mai bună ca ieri". „Evident. Avem tot interesul să facem progrese". „Statisticile

arată că tot mai puţini oameni se uită spre cer”. „O ştire care ne bucură pe toţi”. „Mai aveţi de eliminat câteva porţiuni ale spectrului. O să-ţi dau o diagramă psihosenzorială să vă ghidaţi”. Apoi păstrară tăcerea. Simţeau în ceafă cercurile reci ale razelor acustice. Erau ascultaţi. Probabil o verificare de rutină; undeva, un ordinator stabilea procentul de amuzament al discuţiei. Până la 5% putea fi acceptat ca haz involuntar. Peste acea limită se recomanda automat supravegherea continuă.
Ajunseră la Tana acasă. Urcară scările în bezna deplină a cuştii de beton, la lumina slabă a lanternei – se vindeau intenţionat baterii pe jumătate descărcate. Şobolani speriaţi ţâşneau printre gunoaiele fermentate, duhnind pestilenţial. Intrară în apartament, porniră banda cu conversaţie standard, 90 de minute îl atenţionă Tana ridicând degetul, apoi se feri de îmbrăţişarea lui şi fugi să verse.

„Vorbeam ca doi cretini”, murmură ea, amintindu-şi conversaţia de pe stradă. „Toţi vorbesc aşa”, comentă el, trăgând un fum lung, încet, deliberat, umplându-şi complet plămânii. Examină apoi ţigareta. „E cu marijuana?” „Bineînţeles. O amantă care se respectă nu umblă cu surogate”. „Încalci toate normele Seriozităţii... Eşti târfa secolului”, chicoti el admirativ. „Iar tu, curvarul mileniului următor”, replică ea, surâzând serafic. „A mai apărut vreun banc bun?” „Nu ştiu, o să aflăm diseară. Au crescut preţurile”. „Un banc bun nu are preţ”, comentă el. „Ţi-au dat o primă?” „Da. Ore suplimentare. Ai remarcat bine calitatea ecranului. Diagramele tale au făcut minuni. Aşa că ar fi normal să împărţim câştigul”. „Ecranul tău e cel mai sinistru lucru inventat vreodată. Dacă nu mă îndrăgosteam de tine cred că n-aş fi ajutat niciodată pe nimeni să-l îmbunătăţească. Mi-e scârbă de mine...” „De ce? Ai avantajul să-ţi vezi curul în culori sobre. Credeam că ne-am întâlnit ca să ne distrăm”. „Amuzant... Cred că începi să te mişti puţin. Când te-am cunoscut te luai prea tare în serios”, pufni Tana. „Compensam însă cu altceva”, replică el maliţios. Tana îl masturbă lent, afectuoasă. „Nimic nu poate compensa lipsa de umor”, susură ea, ca pentru sine. „Când trebuie să te prezinţi la Institut”, îl întrebă apoi. „Peste două săptămâni”, se posomorî el. „Vrei să-ţi rezolv certificatul?” „Ce întrebare! Bineînţeles. N-am nici un chef să fiu gâdilat de babele voastre oarbe. Am văzut astăzi două în metrou”. „Lesbiene?” „Naiba ştie... Probabil”, râse el. „Ne vedem atunci diseară”, conchise ea. „Tot acolo?” „Tot acolo. O să primim un nou membru”. „Verificat?” „În măsura în care verificarea poate fi un criteriu absolut”, zâmbi sfidător Tana. Atlan deveni serios. „Până când crezi că o să ne meargă?” „Nu sunt o ghicitoare în stele... Probabil până când soţia ta se va hotărî să ne denunţe, sau va face cineva, poate chiar unul din noi, o boacănă majoră”. „Nu ţi-e frică? Eşti mai demult în Cerc decât mine...” „Prima oară când am mers la întrunire am făcut pe mine, dacă te interesează. După aia, m-am obişnuit”. „Să faci pe tine?” „Du-te dracului”, hohoti Tana.

Omul care Râde. Faţa lui îşi încremenise rictusul redutabil pe mii de afişe. Era ca o exorcizare. Nu faceţi ca el. Inamicul public numărul unu. Doar omul din afiş are dreptul să râdă, îşi zise Atlan. Mai mult, agenţii Seriozităţii îi permiteau, inconştienţi, să cucerească lumea cu zâmbetul lui malformat. „Scutire pe doi ani de Institut”, suna recompensa. Garanta însuşi Liderul, cu figura lui ca de piatră. Apăruse deja de zece ori la televizor în scopul de a-şi întări promisiunea. „Acel om este bolnav. Noi trebuie să-l ajutăm. Noi trebuie să-l vindecăm. Fericirea este o dereglare periculoasă a psihicului. Cine îl recunoaşte...”
Facultatea de a râde apare la 3-4 luni, îşi aminti Atlan o propoziţie infamă ştearsă din toate tratatele ştiinţifice. Oare râsese în copilărie? Nu-şi mai putea aminti. Practic, viaţa sa de dinainte de a fi luat în evidenţe ca om matur şi Cetăţean serios îi era complet necunoscută. Cercul se apucase să facă nişte investigaţii; era imposibil ca toţi să se nască maturi.

„Acest om este o hienă. Doar hienele râd în pustiu, împotriva oricărei logici, în timp ce mănâncă mortăciuni”. Un alt slogan al Liderului. Ca replică, Cercul inventase salata „a la meurtriere”, de un aspect sugestiv...
Ca psiholog la Institut, Tana dispunea de o limuzină electrică. Aşa ştia lumea, îşi aminti Atlan. De fapt Tana se culcase cu o grămadă de miniştri până obţinuse o repartiţie. Cei din guvern aveau acces din când în când la camere insonorizate, asemănătoare cu cea construită de membrii Cercului, cu deosebirea că aceasta ţinea loc şi de sediu conspirativ.
Suprema diversiune. O pivniţă veche, luminată orbitor, cu pereţii groşi acoperiţi cu caricaturi umoristice valorând greutatea lor în aur, dotată cu un aparat de videoproiecţie cu care se vizionau comedii... Un loc al pierzaniei. O piaţă ilicită a glumelor. „Cinci sute şi-ţi spun ultimul banc. Cu contract, bineînţeles... Aducem martori: dacă nu râzi, primeşti banii înapoi”.
Noul venit era evident dezorientat. Femeile erau aproape complet dezbrăcate, machiate violent şi pictate cu subiecte picante. Bărbaţii erau în travesti, purtau dessous-uri feminine şi pantofi cu toc înalt. Făcuse ochii mari şi era stânjenit. „Ca şi mine”, recunoscu Atlan pipăindu-şi sutienul mov umplut cu vată.
„Liderul trebuie să moară”
Linişte... Individul era îndrăzneţ. Îi făcuse într-o clipă pe toţi să amuţească. Era cumva o glumă bună? Nu râdea nimeni. „Vorbesc serios”, insistă el, stârnind prin al doilea cuvânt rostit un cor de proteste. „Vreţi să spuneţi că nu v-aţi gândit niciodată la asta?”
Atlan se încruntă. Nu el nu se gândise. „Cei ce râd n-au iniţiativă”, zise cineva. „Noi râdem pentru noi”, chicoti altul. „Suntem egoiştii râsului”, completă altcineva. „Resemnaţii râsului”, protestă Tana. „Idea n-ar fi rea”, filozofă un membru fondator.

„De ce?” „Ne-am distra, probabil”. „Ai vreun plan?” „Nici unul”. Toţi începură să râdă.
„Bănuiam noi că ne faci o farsă. Eşti un actor destul de prost, dar cu puţină răbdare...”îi zâmbi Tana. „Nu era o farsă”, se posomorî celălalt.
„Are dreptate”, se pomeni Atlan vorbind. „Numai că nu e nevoie să înlăturăm liderul. Trebuie doar să-l facem să abroge Legea 62”. „Cum?” „Făcându-l să râdă în public”.
„Tana, prietenul tău s-a ţicnit”, se distrară toţi cei de faţă. „Ăla nu râde nici dacă-i arăţi...”
„Deşi, dacă o vede pe-a ta...”
Cu ochii strălucind de drogul inhalat, Tana începu să-l dezbrace pe străin. „Trebuie să te iniţiem”, murmură ea, nesigură pe picioare. „Fii sigur că-ţi va place”, glumi un tip di imediata lor apropiere. Nou-venitul era înalt, cu o figură inocentă, îmbrăcat în negru, stângaci în mişcări. Râdea stânjenit pentru întâia oară, după cine ştie câţi ani de rigidă seriozitate. „Cum te cheamă?” întrebă Tana. „Roy...” „Ei bine, să nu mai porţi negru, arăţi ca un cioclu...” „Ca un ce?”
Atlan preferă să nu mai râdă de data asta.

Decisese s-o urmărească. Ideea îl excita; poate va reuşi să facă în aşa fel încât să-i vadă copulând. O făcuseră şi la întâlnirea Cercului, dar acela fusese un ritual. Atlan descoperise cu surprindere că e gelos. Gelos şi voyeur în acelaşi timp. Se ataşase de Tana. Mai mult decât ar fi fost necesar.
Se opri o clipă din mers, intrigat. Roy o ducea pe Tana înspre cartierul rezidenţial. Nu puteai intra acolo fără ca agenţii Seriozităţii să nu se intereseze apoi de tine. Făcându-se una cu umbra sa strecurându-se pe pereţi, Atlan continuă să-i urmărească. Spre groaza sa, cei doi o luară spre Edificiu. De ce oare Roy o ducea pe Tana tocmai spre reşedinţa Liderului? Era oare un agent, un membru al Protipendadei, sau...

În bariera de energie se deschisese probabil o discontinuitate de acces, pentru că Tana şi noul ei amant reuşiră să treacă, pătrunzând pe esplanada din faţa Edificiului. Cea mai mare construcţie din lume... Lăcaşul Suprem al Seriozităţii.
Nu se vedea nici un paznic, nicăieri. Atlan fugi spre barieră şi aruncă în ea cu o monedă, testându-i starea. Discul de plastic cenuşiu ricoşă dintr-o margine a discontinuităţii, apoi căzu dincolo. Bariera rămăsese deschisă. Surescitat, cu inima bătându-i în salve speriate, îndrăzni să intre pe esplanadă.
Una din uşile Edificiului era întredeschisă. O împinse şi intră, lăsând în urmă faţadele impozante de marmură fumurie. Se opri în semiobscuritate şi ascultă. Se auzeau, în depărtare, chicoteli. Cu totul nefiresc.
Interiorul Edificiului era o vastă ruină, constată uluit Atlan. Pardoselile, acoperite cu un start gros de praf, păstra intacte nenumărate urme de paşi. Sticle goale zăceau împrăştiate peste tot. Mese şi scaune putrezeau, adunate în mormane suprarealiste în mijlocul saloanelor enorme, cu ferestrele acoperite de scânduri bătute în piroane. Cabluri murdare atârnau smulse din pereţi. Colţurile încăperilor purtau neîndoielnicele urme ale urinei oxidate împroşcate de vizitatori, iar mirosul era greu, ca într-o toaletă publică abandonată.
„Bună seara!” auzi o voce familiară. Se întoarse, simţind că ar trebui să moară în aceeaşi secundă. Fusese descoperit. Liderul se apropia de el cu paşi mărunţi, evitând să-l privească.
„Fericirea trebuie sublimată. Râsul e inamicul principal al societăţii noastre, pentru că risipeşte energia. Acel om este bolnav”. Liderul trecu pe lângă el, ridicând norişori de praf cu paşii lui sacadaţi. „Noi trebuie să-l ajutăm. Fericirea lui este anormală. Cine îl recunoaşte să anunţe imediat agenţii Seriozităţii”.
„Acel om este o Hienă”; continuă Liderul în timp ce se descheia la prohab şi începea să se uşureze pe un perete.
Chicotelile din depărtare se transformaseră în răcnete orgasmice de voluptate...

O nouă zi cenuşie, din seria de un infinit de zile identice. Ecranul era reglat la perfecţie, ca de obicei. Trebuia să se întâlnească cu Tana. Ieşise mai devreme de la Laborator pentru a avea timp să treacă şi pe acasă. Se uită la ceas ca să fie sigur că nu întârzie. Făcând acest gest surprinse cu coada ochiului un bărbat care îl privea. Îl privea ciudat, de parcă era pe cale să descopere în el ceva extrem de periculos şi în acelaşi timp tentant. Îl ignoră.
Tana era psiholog. Trebuia să înţeleagă. O revoluţie era iminentă, iar rezultatul putea fi şi mai îngrozitor. O lume în care toţi locuitorii sunt obligaţi să râdă, în orice împrejurare, n-ar mai avea nimic amuzant...
Soţia sa îi deschise uşa cu acelaşi aer posomorât. O salută scurt şi vru să intre, dar femeia rămăsese şocată în prag. Îl privea cu ochii măriţi de groază, arătându-l cu degetul, incapabilă încă să urle. Atlan se opri surprins, în timp ce ea fugi repede în garsonieră apăsând butonul de alarmă. Valuri de adrenalină îl inundară; în câteva minute agenţii urmau să apară şi să-l aresteze fără să mai pună întrebări.
Se retrase mecanic spre stradă, incapabil să înţeleagă brusca întorsătură de situaţie. Dintr-o dată, toată viaţa îi defilă prin faţa ochilor, ca unui muribund. Uluit, constată că îşi aminteşte de o copilărie stranie şi fericită, într-o lume colorată, cu terenuri de joacă şi multă veselie...
Şi atunci văzu afişul de pe zidul casei sale. Omul care Râde. Nici un om nu râde, îi sună în minte tot mai stins, cu disperare, în timp ce extremităţile îi îngheţau de spaimă. Trebuia să fii nebun să râzi de unul singur într-o lume foarte serioasă. Şi ştia de ce fusese privit atât de ciudat în faţa Laboratorului.
Omul din afiş avea chipul său...

Sfârşit